

Cauza C-366/24

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

21 mai 2024

Instanța de trimitere:

Conseil d'État (Franța)

Data deciziei de trimitere:

17 mai 2024

Reclamantă:

Amazon EU Sàrl

Pârâți:

Ministre de la Culture

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté
industrielle et numérique

[OMISSIS]

Conseil d'Etat [Consiliul de Stat] pronunțându-se în contencios

(Secția de contencios, Camerele a noua și a zecea reunite)

[OMISSIS]

Având în vedere următoarea procedură:

Printr-o cerere introductivă și două memorii, înregistrate la 22 mai, la 15 noiembrie și la 20 decembrie 2023 la secretariatul pentru contencios al Conseil d'État, societatea Amazon EU solicită Conseil d'État :

1°) anularea pentru abuz de putere a arrêt  du 4 avril 2023 relatif au montant minimal de tarification du service de livraison du livre (Ordinul din 4 aprilie 2023 privind nivelul minim de tarifare a serviciului de livrare de carte);

2°) [OMISSIS] [capăt de cerere referitor la cheltuielile de judecată]

Aceasta susține că:

- ordinul a fost adoptat în urma unei proceduri nelegale,  ntruc t nu a fost supus consultării prealabile a Autorit  de la concurrence [Autoritatea de concurență];
- dispozițiile articolului 1 din loi n  2021-1901 du 30 décembre 2021 visant   conforter l'économie du livre et   renforcer l' quit  et la confiance entre ses acteurs (Legea nr. 2021-1901 din 30 decembrie 2021 privind întărirea pieței de carte și consolidarea echității și a încrederii între actorii săi), temeiul juridic al ordinului atacat, încalcă obiectivele Directivei 2000/31/CE din 8 iunie 2000 și, cu titlu subsidiar, pe cele ale Directivei 2006/123/CE din 12 decembrie 2006;
- dispozițiile articolului 1 din Legea din 31 decembrie 2021 încalcă libera circulație a mărfurilor garantată de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Prin două memorii în apărare, înregistrate la 19 octombrie 2023 și la 7 martie 2024, ministre de la Culture [ministra culturii] solicită respingerea cererii introductive. Aceasta susține că motivele prezentate de societatea reclamantă sunt nefondate.

Cererea a fost comunicată ministre de l'économie, des finances et de la souveraineté industrielle et numérique [ministrul economiei, finanțelor și al suveranității industriale și digitale] care nu a depus un memoriu.

Având în vedere:

- Tratatul privind Uniunea Europeană;
- Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;
- Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000;
- Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006;
- Legea nr. 81-766 din 10 august 1981;
- Legea nr. 2021-1901 din 30 decembrie 2021;

- code de commerce (Codul comercial);
- code de justice administrative (Codul de procedură administrativă);

[OMISSIS]

[precizări privind procedura]

Întrucât:

- 1 Potrivit primului paragraf al articolului 1 din Legea din 10 august 1981 privind prețul cărții, astfel cum a fost modificat prin articolul 1 din Legea din 30 decembrie 2021 [privind întărirea pieței de carte și consolidarea echității și a încrederii între actorii săi: „*Orice persoană fizică sau juridică ce editează sau importă cărți este obligată să stabilească, pentru cărțile pe care le editează sau le importă, un preț de vânzare către public.*” Potrivit celui de al patrulea paragraf al aceluiași articol 1: „*Detailiștii trebuie să practice un preț efectiv de vânzare către public cuprins între 95 % și 100 % din prețul stabilit de editor sau de importator. Atunci când cartea este expediată cumpărătorului și nu este preluată de la un comerciant cu amănuntul de cărți, prețul de vânzare este cel stabilit de editor sau de importator. În niciun caz, nici direct, nici indirect, detailistul nu poate oferi cu titlu gratuit serviciul de livrare de carte, cu excepția cazului în care cartea este preluată de la un comerciant cu amănuntul de cărți. Aceasta trebuie să fie facturată cu respectarea unui nivel minim de tarifare stabilit prin ordin al miniștrilor responsabili cu cultura și cu economia, la propunerea Autorité de régulation des communications électroniques, des postes et de la distribution de la presse [Autoritatea de reglementare a comunicațiilor electronice, a poștei și a distribuției presei]. Acest ordin ține seama de tarifele propuse de furnizorii de servicii poștale pe piața vânzării cu amănuntul a cărților și de necesitatea de a menține o rețea densă de detailiști pe întreg teritoriul*”.
- 2 Prin ordinul din 4 aprilie 2023, adoptat pentru aplicarea celui de al patrulea paragraf al articolului 1 din Legea din 10 august 1981, ministrul economiei, finanțelor și al suveranității industriale și digitale și ministrul culturii au stabilit nivelul minim de tarifare a serviciului de livrare la domiciliu a cărților, pe de o parte, la 3 euro, cu toate taxele incluse, pentru orice comandă ce cuprinde una sau mai multe cărți cu o valoare de achiziție mai mică de 35 euro, cu toate taxele incluse, pentru cărți noi, pe de altă parte, la mai mult de 0 euro, cu toate taxele incluse, pentru orice comandă ce cuprinde una sau mai multe cărți noi cu o valoare de achiziție mai mare de sau egală cu 35 euro, cu toate taxele incluse, pentru cărți noi. Societatea Amazon EU solicită anularea acestui ordin pentru abuz de putere.

Cu privire la consultarea Autorității de concurență:

- 3 [OMISSIS]

- 4 [OMISSIS][motiv referitor la un aspect de drept național lipsit de relevanță pentru întrebările preliminare]

Cu privire la respectarea dreptului Uniunii Europene:

- 5 Pe de o parte, potrivit articolului 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene: „*Uniunea respectă diversitatea culturală, religioasă și lingvistică*”. Potrivit articolului 3 alineatul (3) ultimul paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană: „*Uniunea respectă bogăția diversității sale culturale și lingvistice*”. Potrivit articolului 167 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene: „(1) *Uniunea contribuie la înflorirea culturilor statelor membre [...]. (2) Acțiunea Uniunii urmărește să încurajeze cooperarea dintre statele membre și, în cazul în care este necesar, să sprijine și să completeze acțiunea acestora în următoarele domenii: [...] – creația artistică și literară [...]. / [...]. (4) În acțiunile întreprinse în temeiul celorlalte dispoziții ale tratatelor, Uniunea ține seama de aspectele culturale, în special pentru a respecta și a promova diversitatea culturilor sale*”.
- 6 Pe de altă parte, potrivit articolului 34 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene: „Între statele membre sunt interzise restricțiile cantitative la import, precum și orice măsuri cu efect echivalent”. Potrivit articolului 56 din acest tratat: „În conformitate cu dispozițiile ce urmează, sunt interzise restricțiile privind libera prestare a serviciilor în cadrul Uniunii cu privire la resortisanții statelor membre stabiliți într-un alt stat membru decât cel al beneficiarului serviciilor.”
- 7 În primul rând, [OMISSIS]
- 8 [OMISSIS]
- 9 [OMISSIS]
- 10 [OMISSIS] [motiv întemeiat pe incompatibilitatea dispozițiilor de drept național în cauză cu Directiva 2000/31, respins de instanța de trimitere în temeiul jurisprudenței consacrate a Curții și lipsit de relevanță pentru întrebările preliminare]
- 11 În al doilea rând, potrivit articolului 1 din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne: „(1) *Prezenta directivă stabilește dispoziții generale pentru facilitarea exercitării libertății de stabilire pentru prestatorii de servicii și a liberei circulații a serviciilor, menținând totodată un nivel ridicat al calității serviciilor. / [...]. (4) Prezenta directivă nu afectează măsurile luate la nivel comunitar sau național în conformitate cu dreptul comunitar în scopul protejării sau promovării diversității culturale sau lingvistice sau a pluralismului mijloacelor de comunicare în masă.*” Potrivit alineatului (1) al articolului 16 din aceeași directivă: „*Statele membre respectă dreptul prestatorilor de a furniza servicii într-un stat membru altul decât cel în care sunt stabiliți. / Statele membre în care este prestat serviciul asigură accesul liber la o activitate de servicii și libera exercitare a acesteia pe teritoriul lor. / Statele membre nu pot condiționa accesul la o activitate de servicii sau*

exercitarea acesteia pe teritoriul lor de îndeplinirea oricăror cerințe care nu respectă următoarele principii: / (a) nediscriminare [...]; / (b) necesitate: cerințele trebuie să fie justificate prin motive de ordine publică, de siguranță publică, de sănătate publică sau de protecție a mediului; / (c) proporționalitate [...]”.

- 12 În susținerea nelegalității ordinului pe care îl contestă, societatea reclamantă invocă faptul că dispozițiile celui de al patrulea paragraf al articolului 1 din Legea din 10 august 1981, pe care ordinul îl aplică, încalcă obiectivele Directivei 2006/123/CE în măsura în care condiționează libera exercitare a unei activități de servicii de îndeplinirea unei cerințe incompatibile cu condițiile prevăzute la articolul 16 alineatul (1) din această directivă. La rândul său, ministrul culturii susține, cu titlu principal, în apărare că, întrucât au fost introduse în vederea menținerii diversității editoriale și, prin urmare, a diversității culturale, dispozițiile contestate nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 2006/123/CE în temeiul articolului 1 alineatul (4) din aceasta. Cu titlu subsidiar, ministrul susține că conservarea diversității culturale constituie un motiv care permite justificarea măsurii contestate.
- 13 Răspunsul la acest motiv depinde de aspectul dacă dispozițiile articolului 1 alineatul (4) din Directiva 2006/123/CE trebuie interpretate în sensul că exclud din domeniul de aplicare al acesteia o măsură națională care reglementează exercitarea pe teritoriul statului membru a unei activități de servicii în vederea protejării sau a promovării diversității culturale sau dacă, coroborate cu cele ale articolului 16 alineatul (1) litera (b) din această directivă, ele trebuie interpretate în sensul că conservarea sau promovarea diversității culturale poate justifica o derogare de la interdicția de a condiționa prestatorii stabiliți într-un alt stat membru de îndeplinirea unei cerințe introduse printr-o astfel de reglementare națională.
- 14 În ipoteza în care Curtea ar reține o astfel de interpretare coroborată a articolelor 1 și 16 din directivă, se ridică totodată problema dacă aprecierea compatibilității reglementării naționale în cauză cu obiectivele urmărite de Directiva 2006/123/CE exclude aceeași examinare din perspectiva dreptului primar al Uniunii Europene.
- 15 În al treilea rând, în ipoteza în care ar trebui să se aprecieze compatibilitatea unei măsuri naționale adoptate în vederea protejării sau a promovării diversității culturale cu libertățile garantate la articolele 34 și 56 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, se ridică problema dacă trebuie să se considere că o măsură națională care stabilește un tarif minim pentru livrarea la domiciliu a unui bun privește o modalitate de vânzare a acestui bun și, prin urmare, trebuie apreciată din perspectiva liberei circulații a mărfurilor sau dacă reglementarea contestată trebuie apreciată din perspectiva liberei prestări a serviciilor, în special având în vedere atingerea adusă activității de vânzare online a acestui bun sau caracterul distinct al serviciului de livrare în raport cu serviciul de vânzare a bunului.

- 16 Aceste întrebări sunt decisive pentru soluționarea litigiului cu care este sesizat Conseil d'État. Ele ridică dificultăți serioase. Prin urmare, este necesar să fie sesizată Curtea de Justiție a Uniunii Europene în temeiul articolului 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și, până când aceasta se va pronunța, să fie suspendată judecarea cauzei cu privire la concluziile prezentate de societatea reclamantă.

DECIDE:

Articolul 1: Suspendă judecarea cauzei până când Curtea de Justiție a Uniunii Europene se va pronunța cu privire la următoarele întrebări:

- 1) Dispozițiile articolului 1 alineatul (4) din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne trebuie interpretate în sensul că exclud din domeniul de aplicare al acesteia o măsură națională care reglementează exercitarea pe teritoriul statului membru a unei activități de servicii în vederea protejării sau a promovării diversității culturale sau ele trebuie interpretate, în coroborare cu dispozițiile articolului 16 alineatul (1) litera (b) din aceeași directivă, în sensul că conservarea sau promovarea diversității culturale poate justifica o derogare de la interdicția de a supune prestatorii stabiliți într-un alt stat membru de îndeplinirea unei cerințe instituite printr-un astfel de reglementare națională?
- 2) Aprecierea compatibilității unei astfel de reglementări naționale cu obiectivele urmărite de Directiva 2006/123/CE exclude aceeași examinare din perspectiva dreptului primar al Uniunii Europene?
- 3) În ipoteza în care ar trebui să se aprecieze compatibilitatea unei măsuri naționale adoptate în vederea protejării sau a promovării diversității culturale cu libertățile garantate la articolele 34 și 56 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, trebuie să se considere că o măsură națională care stabilește un tarif minim pentru livrarea la domiciliu a unui bun privește o modalitate de vânzare a acestui bun și, prin urmare, trebuie apreciată din perspectiva liberei circulații a mărfurilor sau această reglementare trebuie apreciată din perspectiva liberei prestări a serviciilor, în special având în vedere atingerea adusă activității de vânzare online a acestui bun sau caracterul distinct al serviciului de livrare în raport cu serviciul de vânzare a bunului?

[OMISSIS]_[punctul din dispozitivul privind notificarea deciziei]

[OMISSIS] [mențiuni referitoare la pronunțarea deciziei, compunerea completului de judecată și executarea deciziei]